

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS

Előfizetési árak:
Egy évre ———— 12 K.
Fél évre ———— 6 K.
Nagybcskerek ———— 5 K.
Egy hónapra ———— 2 K.
— Egyes szám ára 1 filler

Hirdetések:
Kiadóhivatalban megadott
szabvány szerinti hirdetés
hirdetési ártékban.

Helyilek: vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
10 óráig a szerkesztőségben

Nagybcskerek, 1912.

XLI. évfolyam 277. szám. **299**

Kedd, december 3.

A költségvetés.

— december 3.

A sajnálatos parlamenti helyzet miatt minden külső érdeklődés nélkül tárgyalják a magyar államnak közel 2 milliárdos évi költségvetését. A nemzet ereje, munka- és teherbíró képessége van mérlegre téve ebben a költségvetésben és rideg számok mutatják a képesség fokát. Tavaly még csak 1.580,378.494 korona volt a közszükséglet. Ez a közszükséglet egy év alatt 141 millió 402 ezer 930 koronával szaporodott és így az 1913. évre az állami közszükséglet 1721 millió 781 ezer 426 koronát tesz ki. Ezzel szemben a bevétel 128 ezer koronával több, vagyis plusz marad. Ez a számadás technikai mérlege.

Ha azonban az állami költségvetés szám- és tételrengeteit végigbongésszük, a tételek és rideg számok egyszerre megélelnéülnek, megelevenednek szemünk előtt. És mintegy mozgóképekben látjuk azt a szerves munkát, tevékenységet, életfolyamatot, amelyet az állam végez. Valóban a legnagyobb megnyugvásunkra szolgál, hogy az áldatlan politikai harcok még eddig a mi állami életünkre bénítólag nem hatottak, azt meg nem akadályozták. Az obstrukció letörése után pedig az állami szükségletek kielégítése fennakadás nélkül vihető keresztül. A két milliárdos költségvetéssel a legrövidebb idő alatt végeznek és megkezdődhetik az a szakadatlan állami tevékenység, melynek teljesítésére az új költségvetés felhatalmazást és eszközöket ad a kormánynak.

Az 1913. évi költségvetés arról is nevezetes, hogy ekkora összeg még eddig nem volt felvéve egyetlen állami költségvetésben sem gyümölcsöző és kulturális kiadásokra, mint az 1913. évi költségvetésben. A kereskedelmi miniszter 177 millió 358 ezer koronát kap beruházásokra és ez 61 millió 809 ezer koronával több, mint amennyi beruházási költség volt tavaly fölvéve. Ennek az összegnek tulnyomó része az államvasuti beruházásokra fordítatik, csupán vasuti kocsik beszerzésére 41 millió korona jut.

Ugyancsak a földművelésügyi miniszter 14 millió 793 ezer 479 korona beruházási hitelt kap, 2 millió 312 ezer 189 koronával többet, mint tavaly. Hasonló mértékben emelkedett a tavalyihoz képest a vallás- és közoktatásügyi miniszterium beruházási hitele is, mely most 12 millió 9 ezer 800 korona. Azt lehet mondani, hogy az összes tárcák keretében emelkedtek a beruházási összegek, melyeknek végső summája 244 millió 43 ezer 840 korona, vagyis kerek 75 millió 516 ezer 579 koronával több, mint tavaly volt.

Minden más bizonyítéknál ez az egyetlen adat vázolja legjobban, hogy állami, társadalmi, gazdasági életünk fokozatos, erőteljes fejlődésben van, ha egy évben közel 250 milliót fordíthatunk beruházásokra. Ezeknek legtöbbször éppen az iparos, a kereskedő, a munkásosztályt érdekli. A 250 millió beruházási összegből több mint 200 millió új építkezésekre fordítatik, ez tehát ugyanannyi millió kereket jelent az építőiparnál foglalkozó, kereső, munkásembereknek. Egyedül a fő-

városban 30 millió korona fordítatik állami építkezésekre és ezzel jelentékeny lendületet adnak a bankkölesönök megvonása folytán szünetelő építő- és szerelőiparnak. És ez éppen idejében jött, mert már 22 ezer építőmunkás kénytelen volt elhagyni a fővárost munkahiány miatt.

A beruházási hitel pedig nagy részben gyümölcsöző tőkebefektetést jelent a kereskedelmi és pénzügyi, valamint a földművelésügyi tárcáknál, amely tőkék bőséges kamatokkal térülnek vissza. Magasabb nézőpontból tekintve a dolgot, a kulturális befektetések szintén ilyen gyümölcsöző tőkéknek tekintendők, azzal a különbséggel, hogy ezek nem közvetlenül, hanem közvetve hozzák meg gyümölcseiket, az általános műveltség, tudás terjedésével.

HIREK.

— **Utóállítás.** Holnapután, december 5-ikén esütörtökön utóállítás lesz a Rezsó-laktanyában. Az utóállítás délelőtt 9 órakor kezdődik.

— **Köszönet.** Deutsch Zsigmondné 20 koronát adományozott a Gyermekbarát egyletnek, melynek vezetősége ezúton mond hálás köszönetet a nemeslelkű adományozónak.

— **Ünnepelt konviktusi igazgató.** Meleg, szívélyes ünnepeltetésben volt része Engel Ferenc konviktusi igazgatónak Xavéri Ferenc napja alkalmából. A konviktus növendékei ugyanis tegnap este kedves ünnepélyt rendeztek szeretett igazgatójuk tiszteletére, amelyen a főgimnázium tanárai is résztvettek. A mai dél-

Finnországról

Jankó Agoston előadása a kulturegyesület nagybcskerekéi szabadliceumában 1912. dec. 1-én.

II.

Másnap reggel 9-kor már ott álltunk az autók a szálló előtt. Körüljártuk a várost, a vidéket, azután egy kies erdős dombon állapodtunk meg, mely a városnak egy kedvelt kiránduló-helye és ahonnan az alattunk elterülő városra és vidékre gyönyörű kilátás nyílik.

Viborg, finnül Viipuri 55.000 lakossal bír és a finn öböl északkeleti sarkában fekszik; élénk kereskedelme van és igen nagy a hajóforgalma, mert a Szaima-csatorna itt torkollik a tengerbe.

A kilátó-helyen levő vendéglő terraszán találtuk a tegnapi estétől nagy részét, akik terített asztalokkal vártak bennünket. Busás villásreggeli után a vasútra mentünk, hogy tovább utazzunk Imatra felé. A társaság kikísért bennünket az állomásra, sőt néhányan még a vasuton is velünk jöttek Imatrába.

Utunk alig tartott másfél óráig, de igen sok apró nyaraló-állomás esett közbe; mert egy nép sem szeret talán annyira nyaralni, mint a finnek. Azt hinné az ember, hogy csak olyan éghajlat alatt szoktak az emberek nyáron a városból az erdők közé és a vizek mellé menekülni, ahol a hőség tűrhetetlen, — pedig itt, ahol a városok nyáron sem túl melegek, ahol a lakások kényelmesek, az utcák szélesek, a városokban sok a tér, sok a park, jó a levegő, itt, aki csak teheti, júliusban és augusztusban mind a vidéken nyaral.

Az üzletember és kereskedő is a vi-

déken lakik és onnét jár be ügyeit elintézni a városba. Azért van tehát, hogy az erdők, a tavak környéke, a szigetek mind tele vannak apró, kedves faházacskákkal, amelyekben hemzseg a városi nép. Ez a nyaralás azonban ideális, mert az aszszonyok otthon hagyják a plörözös kalapokat és a selyemtoiletteket és az emberek a társadalmi feszességből kiszabadítván magukat, egyszerű ruhákban, mezítláb és hajadonfővel járva, pihennek, ápolják egészségüket és edzik testüket. Ilyen körülmények között aztán érthető, ha a vasut mentén minden 10 percnyre van ilyen nyaraló-állomás, ahol a vonat egy-egy percre megáll.

A nyaralók között is hire ment a magyar testvérek utazásának, mert a vasuti állomásfőnökök telefonon adták tovább; így aztán minden állomáson kendőlobogtatással, virággal és dallal üdvözöltek bennünket. Sokszor bizony a hölgyek nem értek rá toillettet csinálni és slafrokkban, hajadonfővel jöttek ki az állomásra, sőt az egyik női dalárdában a bájos szöszke primadonna pláne mezítláb volt. Ez ott oly természetes, hogy nem is mosolyognak rajta, nekünk azonban kissé furesza volt.

Imatra állomáson Wolff finn papirgyáros és angol konzul várt bennünket néhány ott lakó urral és urhölgygyel. A hires vizesés közel van az állomáshoz.

Tulajdonképpen nem is vizesés, hanem inkább zuhatagnak nevezhető; 500 méterre terjed a Wuoksen-folyó esése, mely folyó a Szaima-tóban ered és a Lavoga-tóba folyik. A zuhatagnak és vidékének leírásával nem erőlködöm, csak annyit mondok, hogy meglepően szép. Különböző bizonyítja az is, hogy szállodák és villák épültek a folyó partján,

hogy a sok turistát, akik a csodaszép helyet tömegesen felkeresik, elláthassák. Azt mondják, hogy az Imatra télen, hóban még szebb mint nyáron.

Ebédre a Tourist-hotelben a konzul vendégei voltunk. Természetesen ez az ebéd sem multhatott el dikiók nélkül; — itt már nyiltabb politikai megjegyzések is estek, valószínűleg azért, mert az orosz kém elpárolgott mellőlünk. Ugyanis alig hogy Viborgból elindultunk, egy öreg ur csatlakozott társaságunkhoz, aki a hölgyeknek virággal kedveskedett és csakhamar mindnyájunkkal összebarátkozott. Nem győzte eléggé magasztalni a finneket és gyaláznia az oroszokat, ami által természetesen belőlünk is sok idevonatkozó megjegyzést váltott ki. Azt adva okul, hogy cél nélkül, csupán szórakozás végett utazik, Imatrán ő is kiszállt és hozzám csatlakozott. Azt azonban észrevettem, hogy a konzullal nem akar megismerkedni, sőt kerüli, mert valahányszor az hozzánk közeledett, az öreg eltávozott. A konzul egyideig megfigyelte őt, azután engem félre hitt és figyelmeztetett, hogy ezzel az emberrel óvatos legyek, mert ez orosz kém. A mi szeretetreméltó öreg urunk ezt úgy látszik megneszelte, mert ugy eltűnt, hogy többé nem láttuk.

Ezentul tapasztaltuk, hogy állandóan orosz titkosrendőrök kísérték bennünket, de persze észrevétel nélkül, úgy, hogy nekünk sohasem alkalmatlankodtak. Hogy miért kellett bennünket megfigyeltetni, azt nem értem; — de az bizonyos, hogy igen emelte önérzetünket az a tudat, hogy Oroszország, a hatalmas Oroszország fél tőlünk. A finnek az orosz megfigyelést akként indokolták, hogy a finneket elnyomni és eloroszosítani igyekvő törekvések gyanus szemmel nézik, hogy a ma-

előtt folyamán pedig számos tisztelője és jóbarátja kereste fel a közkedvelt egyházi férfit, akik elhalmozták szerencsekívánataikkal.

— **Előadás a kath. legényegyletben.** A nagybecskereki róm. kath. legényegylet holnap, szerdán délután adventi műkedvelő előadást rendez a Váralja-utcai helyiségében. Az előadásra ezuton is meghívják az érdeklődőket.

— **Ünnepély Dettán.** Dettáról írják: Szép ünnepély keretében ünnepelte meg vasárnap Detta polgársága az egybegyűlt diszes és előkelő vendégsereggel egyetemben egyik érdemes polgárának, Schäfer Dezső ottani ügyvédnek dekorálását, kit a pápa a katolikus iskolaügy terén kifejtett érdemei elismerésül a Szent Gergely-rend lovagkeresztjével tüntetett ki. Nagyban fokozta az ünnepély díszét és jelentőségét, hogy a pápai rendjeit maga Glattfelder Gyula dr., csanádi püspök tüzte az ünnepelt mellé. Az ünnepség nagy külső díszszel és őszinte lelkesedéssel folyt le. Glattfelder püspök Bánlokról érkezett Dettára, hol a Karácsonyi grófi család vendége volt. A püspökkel együtt megérkeztek: Karácsonyi Jenő gróf vbtt., neje és Karácsonyi Manci grófnéasszony, Csávossy Gyula báró, Demény Pál dr. m. k. közjegyző, Hauser Károly báró, Pacha Agost oldalkanonok és még többen. A vendégek menete a katolikus templom előtti diadalkapunál állott meg, hol Szandház Ferenc főszolgabíró tartott Glattfelder püspökhöz üdvözlő-beszédet, kifejezésre juttatván a város polgárságának nagy örömet afelett, hogy a püspököt — most első ízben — a város falai közt üdvözölheti. Glattfelder püspök rövid válasza után a templomba vonult az ünneplő közönség, hol a püspök ünnepi misét végzett. A dekoráció után fényes lakoma volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el s amelyek során Szandház Ferenc főszolgabíró Karácsonyi Jenő gróftól köszöntötte föl, aki viszont a dettaiakra üritette poharát.

— **A sándoregyházi posta.** Sándoregyházáról vettük a következő sorokat:

A sándoregyházi postai kézbesítés rendje megváltozott és pedig a közönség hátrányára. Eddig a sándoregyházi anyagot, melyet Omlódról küldönc hozt át, a közönség, ha késő esti órákban is, de ugyanaz nap kézhez kapta, ezután csak másnap kapja a késő délelőtti órákban,

gyarok a finnekkel rokonszenveznek, mert ez is hozzájárul a finnek nemzeti érzésének ébrentartásához és erkölcsi ellenállásuk erősítéséhez.

Lehet, hogy így van, de nekünk nem volt mitől tartanunk, mert nem izgattunk és nem politizáltunk; — hogy pedig utazásunk a finn népben a nemzetközi udvariasságon és a rokon szereteten túl terjedő érzelmeket is ébreszt, — ennek csak örülnünk, erre büszkének voltunk.

A finnek rokonszenve pedig, minél tovább jutottunk, annál inkább fokozódott.

Imatrából a Szaima-tavon mentünk tovább Savoulinna felé; — az út este 8 órától másnap reggelig tartott. Jóllehet fáradtak voltunk, de nem tudtuk magunkat elhatározni, hogy lefeküdjünk, mert a tónak bűbája éjjel, abban a különös esthajnali világításban olyan ellenállhatatlan vonzó erővel hatott ránk, hogy nem bírtunk a fődélzettől megválni és jóval éjjel után volt már, amikor kabinjainkat felkerestük.

Savoulinnába 9 óra tájban értünk. Vasárnap volt, nagy közönség fogadott a kikötőben zenekarral. A fogadó-bizottság élén egy kedves urinó állott, aki nemzeti ruhában jelent meg. Nina Blomquist, aki a nyarat itt a fürdőhelyen töltötte, különben Helsingforsban lakik és a zenei conservatorium tanára.

Mivel a fürdőhely szállodái telve voltak, legnagyobb részben magánházakban szállásoltak el bennünket. Mink az evang. püspökhöz jutottunk, akinek egy festői magaslaton volt a villája, ahonnan lehetett látni a szigetet, amelyen a fürdőhely fekszik és annak egész környékét. A püspök és neje igen kedves, művelt öreg pár, igazi patriarchalis vendégszeretettel és olyan melegséggel fogadtak, mintha rég nem látott rokonok volnának.

Délutánra kirándulás volt tervezve

illetve délután. Így a „Torontal“ hétfői híreit, amit eddig kedden este 7—8 óra között olvashattunk, csak szerdán délelőtt 11 óra körül kapjuk kézhez, miáltal tizenhat órai késedelem állt elő. Az élénk postai forgalom, mely ugy a magánosok, mint a hivatalok révén fennáll, inkább indokoltá tenné azt, ha a pár év előtt megakadt külön postamesterség felállítására kerülne napirendre s ez elé most semmi komoly akadály nem gördülhetne, sőt a kincstár részéről joggal remélheti a sándoregyházi közönség postamesterségének szervezését, miután a telepes közönség gazdasági érdekeit számos oly kedvezés nyújtásával istápolja, melyek nyomán természetszerűleg éienkebb és nélkülözhetlenebb postaforgalom fejlődött ki. Ha az illetékes körök figyelembe veszik, (amely körülmény épp most domborodik ki teljes jelentőségével) hogy határvédelmi szempontból mily nagy jelentőségű a község fekvése s ezzel a jelentőségével szemben nélküli a hirszolgalat legfontosabb szerepét: a postahivatalt, a közeli pancsovai központhoz való direkt telefoni összeköttetést; és ha figyelembe veszik, hogy a társai postamesterség átrovatolási körébe kapcsolandó sándoregyházi postamesterség felállításával a közönség érdeke nyerne, amennyiben a postai anyag Társosról ugyanaz nap délután 5 órájára már a községben lehetne: nem látszik távolinak, hogy ez a megrosszabbult helyzet igazán a köz érdekében megjavuljon. Nagy dolog ma már máról holnapra 16 órai távolságra visszaesni a világ folyásától és annál inkább gyors változtatás kívánatos, mivel a hivatalokon kívül (van közs. előjáróság, áll. isk. gondnokság, áll. isk. igazgatóság, m. kir. csendőrség, rk. plébánia) tizenkét üzlet (kereskedő, szatócs, koresmáros) érzi a postai kézbesítés késedelmének hátrányát. Anyagi szempontok szóra sem érdemesek, annál kevésbé, mert a környékünkön telefonvonal-kiépítések ugy is folynak, másrészt a közönség érdeke mellett a fönt érintett stratégiai szempontok okvetlenül megkívánják, hogy fillérekre ne tekintsünk. A közönség minden pénzküldeménye, minden küldött és kapott csomagja itt külön díjfizetést jelent, ennek megtakarítása érdekében a község valamivel nagyobb anyagi hozzájárulást is biztosíthatna a helybeli postamesterség fenntartására annál az összegnél, amelylyel most az omlódi postamesterséghez nyújt. Semmi ok nem szólhat ellene, minden csak mellette: azért

Punkaharjuba. Vasuton mentünk és velünk jöttek a város előkelőségei közül a polgármesteren és a püspök hugán kívül még vagy 8-an 10-en. Az elindulásnál ismét kellemes meglepetés ért, amennyiben az állomásí főnök kocinkat virágokkal ugy feldíszítette, mintha valamely király menyasszonya számára készült volna. Még nem is láttam eddig virágokkal díszített vasuti kocsit, de mondhatom, igen jól fest. A kocsit azonkívül még belülről is kelően fel volt szerelve, mert el volt látva különféle frissítő italokkal és gyümölcsessel.

Ez is jól esett, mert sajátságos véletlen, hogy ott északon, ahol júliusban a mi májusunknak megfelelő időjárásnak kellett volna lenni, valóságos alföldi kánikula uralkodott. Amíg tehát önk idehaza délen áztak és dideregtek, addig mi északon a hőségtől szenvedtünk.

Punkaharju egy földnyelv a Szaima-tóban, kedves, bájos erdős vidék, mely szintén nyaraló- és kedvelt kiránduló hely.

Vissza hajóval jöttünk, persze igen vidám hangulatban, dal és tréfalkozás között. Öreg este lett volna nálunk, mire kikötöttünk, mert már 9-re járt az idő, ott azonban a nap csak ilyenkor készül alkonyodni. Mi is arra gondoltunk, hogy bizony jó lesz már egyszer kipihenni magunkat.

De bizony nem lehetett, mert a kikötőnél egy frakkos és cilinderes küldött-ség várt, mely a fürdőigazgatóság nevében estebédre hívott meg. Még átöltözöködni való időt sem engedtek, hanem egyenesen a szigetre vonultunk, ahol a fürdőtelep volt.

Nagy és szép közönség várt az ugynevezett kursalon terraszán és zeneszó hangjai mellett vonultunk fel a lépcsőn.

Az általános ismerkedés után csakhamar következett az ebéd, melyen a vá-

a sándoregyházi postamesterség sürgős szervezésére hívjuk fel az illetékes körök figyelmét.

— **Zsebmentszés a vonaton.** Popadity Bélya mokri lakos a napokban a kikindai vásárra ment, hogy egyet-mást bevásároljon. Mikor a vonatból leszállt és vasutjegyét a portásnak át akarta adni, csak akkor vette észre, hogy erszényét a vonaton valaki ellopta. A tárcában 400 korona készpénz és néhány irat volt. A károsult nyomban jelentést tett a rendőrségnek, eddig azonban még nem vezetett eredményre a nyomozás.

— **Talált aranyóra.** A napokban a Hunyadi (Fő) utcán egy női aranyórát találtak, amelyet igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányság iktatói hivatalában bármikor átvehet.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

TÁVIRATOK.

A háború.

A szerb konfliktus. — A német kancellár nyilatkozata. — A balkáni helyzet. — Görög-beigár ellenségeskedés. — A tőzsdéről.

Budapest, dec. 3. (A „Torontal“ eredeti távirata.) A balkáni fegyverszünet folytán az érdeklődés központjában a nemzetközi helyzet, illetőleg a hármasszövetségnek Szerbiával való konfliktusa áll. A nemzetközi helyzet ma sem javult, mert Szerbia a cáfolatok dacára erősen készül

ros és fürdő előkelőségei közül mintegy 60 személy vett részt. Üdvözlő szónoklatok, válaszok, zene és ének közben majdnem éjjelig ültünk asztalnál, azután pedig a nagy teremben rögtönzött hangverseny és tánc következett. Bizony erősen pítymalótt már, mire széjjelmentünk.

Néhány órai pihenés után már megint talpon voltunk, mert megígértük a fürdőorvosnak, hogy megnézzük a fürdőt. Udvariasságból ígértük csak meg, pedig igazán érdemes volt megnézni, mert meglepő az a modern tökéletesség, amelylyel ez a fürdőtelep be van rendezve; — még meg is füröszöttünk bennünket. Ott megszokott és rendes dolog, minket azonban kissé meglepett, sőt zsenirozott is, hogy csak női fürdőszolgák vannak és a férfiakat is ezek kezelik. Nagyon ügyesek és mondhatom igen jól esett, amidőn az én tenyeres-talpas mosolygó szöském erős, de gyöngéd ujjaival végiggyömöszölte faramt tagjaimat; — végezetül nagyot ütött a talpamra, ilyen csattanósan jelezvén, hogy vége a mulatságnak, mehetek öltözködni.

Savoulinnából délben a hajóval utaztunk el. A közönség kikisért a kikötőbe és a zenekar hangjai, kendőlobogtatás, „elekőn“ és „éljen“-rivalgások között indultunk Lappenrautába.

Időközben már a tavon levő számtalan sziget nyaralói és ipartelepek lakói is meghallották hírünket, mert ahány szigeten csak kikötöttünk, mindenütt éljeneztek a magyarokat, a népesebb helyeken pedig rögtönzött dalárdák üdvözöltek.

Az volt a megható, hogy ezek az üdvözlések és fogadtatások nem voltak rendezve, hanem hozzájárult ahhoz önként mindenki a saját módja szerint, — ur, paraszt, fiatal, öreg egyaránt. Szinte szégyenkezve éreztük, hogy ily igaz és őszinte ünneplésre mi alig volnánk képesek.

a háborura, Oroszországból pedig megint a szerbeket támogató hangok hallatszanak. A helyzet egyébként állandóan zavaros s tiszta képet alkotni ma sem lehet.

Mai jelentéseink az alábbiak:

A szerb konfliktus.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zimonyból érkező jelentések a szerb sajtóiroda tegnapi cefolata ellenére is konstatálják, hogy Szerbia erősen készülődik s Belgrádtól két órányira nagy csapatot vontak össze.

Egy belgrádi jelentés szintén Szerbia hadikészülődéseiről szól s azt mondja, hogy Belgrádtól délre nagy hadtestet összpontosítottak, azonkívül számos szerb banda vonult a bosnyák határra.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a monarchia föltétlen elégtételt követel Szerbiától a konzulok ügyében, a kikötők dolgában pedig álláspontja megmásíthatatlan. A jelentés szerint belgrádi követünk ezt energikus ultimátumszerű nyilatkozattal adta tudtára a szerb kormánynak.

Egy másik bécsi jelentés szerint a kikötők dolgában csak a balkáni fegyverszünet lejárta után történik végleges döntés.

Ugyanez a bécsi jelentés azt mondja tovább, hogy mivel Prohászka konzul Edl konzulnak úgy adta elő a prizrendi esetet, amely a szerb kormány kijelentéseivel ellenkezik, Edl konzulnak Prizrendbe kellett mennie, hogy az eset részleteit ott megvizsgálja.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik: A Petersburger Börzenzeitung azt írja, hogy ha Oroszország hivatalosan nem is tanácsolja Szerbiának az ellentállást, ez nem jelenti azt, hogy Oroszország Szerbia követeléseit nem támogatná.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik: Krutinszky római orosz nagykövet egy olasz lapban kijelenti, hogy valótlanok

A tő most nappal apró sziklaszigeteivel és kies, erdős ligeteivel megint más volt, mint amikor éjjel jártunk rajta, — de legszebb mégis napnyugatkor volt. Itt az alföldön őszszel gyönyörű színes napnyugatok vannak; — láttam már napnyugatot a Balatonon, tengeren, a hegyek között, de a Szaima-tavon másként nyugszik a nap, más a színe, más az egész környezet világitása, más hangulatot kelt.

Nemsokára napnyugat után érkezünk Lappenrautába. Ez szintén fürdőhely, igen szép, modern fürdőteleppel és vizgyógyintézettel; — különben 4 ezer lakossal bíró városka, melyben olyan nagy katonai tábor van, hogy olykor 10 ezerre rug az ott tartózkodó katonák száma. Itt is nagy hivatalos fogadás volt polgármesterrel és zenével, — este pedig vacsora a tiszteletünkre.

Az idevaló finnek úgy látszik legközelebbi rokonságban vannak velünk, mert zajosabbak voltak, mint a többiek és a multság karaktere is jobban a magyarhoz hasonlít, amennyiben asztalbontás után is igen szívesen kínálgatták az italt. Bálát is rögtönöztek, csárdást is táncoltak, sőt még engem is beugrattak, akit aztán a közhangulat annyira elragadott, hogy úgy rugtam a port, mint 25 évvel ezelőtt. A négyes, amit még a csárdáson kívül táncoltam, azért emlékezetes előttem, mert egy női országgyűlési képviselő-jelölt volt a párom. A társaság hangulata olyan emelkedett volt, hogy éjjel után 2 órákor alig birtunk kibontakozni a mulatságból, amely, amint másnap megtudtuk, reggel 7 óráig tartott. Ennek a Finnországban szokatlan duhaj mulatságnak az a magyarázata, hogy a polgármester néhány év előtt, egyetemi hallgató korában Budapesten járt, — valószínűleg itt nálunk tanult meg mulatni.

(Folytatjuk.)

azok a hírek, mintha Szerbia izoláltan állana, mert Oroszország igenis mellette van és támogatja.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint az olasz kormány erőyes lépéseket tett Belgrádban aziránt, hogy a szerb katonák albániai kegyetlenkedéseit szüntesse meg.

A német kancellár nyilatkozata.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár tegnapi beszédében a nemzetközi helyzetről nyilatkozva kijelentette, hogy ha idegen hatalom Németország szövetségeseinek ügyeibe beleavatkoznék s valamelyik szövetséges társát megtámadná, Németország teljes erővel szövetségese mellé áll.

A balkáni helyzet. — Török-bolgár ellenségeskedés.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a szultán levelet irt Ferdinánd bolgár királynak, amelyben hangoztatja békeszeretét, de kijelenti, hogy Drinápolyról, amely a muzulmánok szent helye, semmi körülmények között le nem mond.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, ott nagy izgalmat kelt, hogy Görögország még mindig nem nyilatkozott a fegyverszünet dolgában. A bolgár kormány utasította megbízottait, hogy ha Görögország nem járulna hozzá a fegyverszünet föltételeihez, akkor hagyják ki Görögországot a megegyezésből.

Tüntetések a háboru mellett.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Linzben és Prágában tegnap nagy tüntetések voltak a háboru mellett.

A tőzsdéről.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugy a budapesti, mint a bécsi értéktőzsdén reggel Bethmann-Hollweg német kancellár tegnapi beszéde folytán a hangulat szilárd volt, délre azonban az értékek más nyugtalanító hírekre estek, míg a gabonatőzsdén az árak viszont emelkedtek. A budapesti értéktőzsdén a déli zárlatkor az árfolyamok a következők voltak: Magyar Hitel 784, Osztrák Hitel 605, Koronajáradék 83.35, Jelzáloghitelbank 414, Leszámitoló Bank 505, Hazai Bank 281, Magyar Bank 535, Rimamurányi 695, Salgótarjáni 710, Közúti Vasut 665, Villamos Vasut 368.

A képviselőház ülése.

A kivételes törvények sürgőssége. — A belügyi tárcát letárgyalták. — A költségvetési vita megszakítása.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén általánosságban és részleteiben elfogadták a belügyi tárca költségvetését is, amelynek során Lukács László miniszterelnök reflektált a vitában elhangzott felszólalásokra s minden irányban megnyugtató nyilatkozatot tett. A költségvetési vitát különben ma megszakították s holnap az ujoncjavaslatokat és két kivételes törvényjavaslatot tárgyalnak.

A képviselőház előtt ma is lejátszódott a szokásos ellenzéki nyitány, az ellenzéki föl- és elvonulás, ami után benn a Házban

Tisza István gróf elnök fél 11 órákor megnyitja az ülést, amelyen ma Kelemen Samu volt Justh-párti s jelenleg pártonkívüli 48-as képviselő is megjelent.

Kenedi Géza a mentelmi bizottság jelentéseit terjeszti be, köztük Lukács

László miniszterelnök megrágalmazása miatt pörbe fogott Déry Zoltán ügyét is, akit a bizottság javaslatára a képviselőház ki is ad.

Most Simon Elemér javaslatára kimondják

a kivételes törvényjavaslatok sürgősségét

s ezután áttérnek

a belügyi tárca

vitájának folytatására.

Vermes Zoltán a közégi és körjegyzők helyzetének javítását sürgeti.

Szentpály István a városok segítésének sürgősségét hangoztatja.

Nyegre László a közigazgatás államosítása mellett érvel,

Lukács György pedig a tüdővészellenes mozgalom hathatós támogatása érdekében beszél. A költségvetést valamennyien elfogadják.

A vita bezártával Lukács László miniszterelnök mint belügyminiszter behatóan reflektált az egyes felszólalásokra. Beszéde során kijelenti, hogy legközelebb betérjeszti a szegényügy rendezéséről szóló javaslatot, a jegyzőkre nézve pedig kijelenti, hogy teljes mértékben méltányolja a jegyzők értékes munkásságát és szükségesnek tartja, hogy részükre magasabb előléptetés biztosíttassék. A közigazgatás államosítását a választói jog reformjával kapcsolatban óhajtja megoldani.

Ezután a belügyi tárca költségvetését általánosságban és részleteiben is megszavazták.

Most

a kereskedelmi tárca

került sorra, melynek költségvetését Heltai Ferenc előadó ismerteti részletesen s ajánlja elfogadásra.

Ezután az elnök javaslatára kimondják, hogy

a költségvetési vitát megszakítják

s holnap az ujoncjavaslatot, két kivételes javaslatot és a nyugdíjtörvényt veszik tárgyalás alá.

Ezzel az ülés véget ért.

Az ellenzék értekezlete.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szövetkezett ellenzék ma délután 5 órákor értekezletet tart, amelyre az összes ellenzéki képviselőket táviratilag hívták meg.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.96
Rozs (áprilisra)	10.49
Zab áprilisra)	11.07
Tengeri (májusra)	7.68

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyiltér.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Minden külön értesítés helyett:

Wentzel Mariska
és
Prém Ferenc
jegyesek.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

NÓKI

FÉRFIAKI

A legbiztosabb gyógyulást
gyulladások ellen nyújtják az Örkeny féle
heveny és idült **hugycső-folyások**
KASANTOL-
gyöngyök. Nőknél fehérhugycső, férfiaknál húgycső-
folyás ellen a leggyorsabban ható szer. Orvosi
szaktekintélyek által kiváló és gyors hatású s er-
nek elismerve.

Üvegje 3 korona, kizárólag
ÖRKÉNY HUGÓ GYÓGYSZERÉSZNÉL
Budapest, VII, Thököly ut 28. Depot 115
1131c-51

Benzinraktar

Motorbenzin

kilója 64 fillér.

Autobenzin

kilója 64 fillér.

Világítóbenzin

gasolin, ligroin stb. nevek alatt forgalomban

literje 60 fillér.

Főtűbenzin ruhatisztításra

literje 60 fillér.

Vasuti szétküldésre vashordók, bádognakánák,
kosárúvegek állandóan készletben.

KOVÁCS SÁNDOR drogériája
Nagybecskerek.

Telefonszám: 43

Telefonszám 43

Park-Sanatórium!

BUDAPEST, VI. KER., ARÉNA-UT 84/B. (VÁROSLIGET.)

A főváros legújabb sanatóriuma
**sebészeti urológiai és nő-
gyógyászati osztályokkal.**

A legmodernebbül berendezett sebészeti
és nőgyógyászati osztály 4 műtőteremmel.
Az urológiai osztály vese, hólyag és
prostata betegek részére diagnosztikus és
gyógyító felszereléssel.

Mérsékelt árak. Kívánatra prospektus

Vezető főorvos:

DR. MILKÓ VILMOS parateur,

az urológiai osztály főorvosa:

DR. LAKATOS VICTOR.

11-5-107

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

8537—1912. szám.

1334—3.3

Pályázati hirdetés.

Felsőaradi községben megüresedett 1-ső
segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kel-
lően felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi
december hó 15-ig nyújtsák be.

Javadalmazás a községi pénztár terhére
1400 kor., állami fizetésekiegészítés 200 kor.,
összesen 1600 korona; ezenkívül természet-
beni szabad lakás, mely áll 3 szobából s a
megfelelő mellékhelyiségekből.

A választás határidejét a pályázati kér-
vények beérkezése után fogom kitűzni.

Nagybecskereken, 1912. évi november hó
26-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

OLLA

Behemóvathatóan a
legjobb helyen
GUMMI

2 évi jóállam
minden árban
Ára 4, 6 és 8 K.
tucatjában.
Minigyógy-
mányok 12 db
válogatva
5 K.

OLLA

GUMMI 18bb mint
2 00 o vas mint a
legmegbizhatóbbat
szintén. OLLA
kapható minden
gyógyszertárban
Jobb drogeriában
Érdekes árakozza-
ket küld OLLA
Gummigyár,
Wien 11,900.
67.

Kapható: Czikkajto László gyógyszerárban és Kovács
Sándor drogeriájában. 892-48 38

Két szobából álló butorozott
garçon lakás
kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

12-6-x.10

Négy szobás
uri lakás

minden kényelemmel

1913. május 1-re kiadó

Mária Terézia-u. 3. sz.

1318-x.6

Vegyen a fiának egy

kötött öltönyt!

elegáns tartós és higienikus.

II Aki egyszer próbálta, többé mást nem vesz. II

Ugyszintén fiú **Sweater** mindenféle szin-
és leány és nagyságban.

Wehner György

férfi és női divatárú cég, Nagybecskerek.

35-48.47

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a tisztelt közönséget, hogy a helybeli piacon

(Fő-utca 37) **fiókküzetet nyitottunk,**

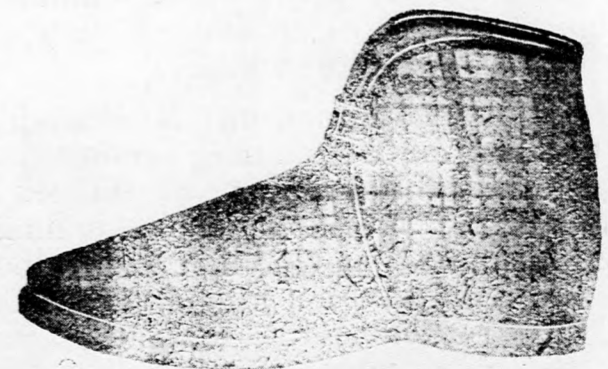
amelyben férfi, női és gyermek-cipők gyárilag lebélyegzett, szigoruan
szabott áron állanak a t. közönség rendelkezésére.

Gyártmányainkat elsőrangú minőségük, szolid és izléses kiállításuk-
nál fogva a vásárló közönség jóindulatába ajánljuk és kérjük nb.
rendelményeivel bennünket teljes bizalommal szerencséseltetni.

Kiváló tisztelettel

1332-235

Moskovits Anatómiai Cipőraktár Hunyadi-utca 37-ik szám.

Szigoruan szolid
és szabott árak.

MEGNYILT

Szigoruan szolid
és szabott árak.

BUKOVACZ ISTVÁN kalap- férfi és divatárúháza **NAGYBECSKERÉKEN** Hunyadi-(Fő-)utca és Ferenc
József-tér sarkán saját házában. **Fiókküzet:** József főherceg-utcában

Ajánlja dusan felszerelt raktárát: kalap, fehérnemű, nyakkendő, ruhadisz, szabókellékek, kézimunka és minden e szakmába vágó cikkeket.

A cég három értékes tárgyat sorsolásra bocsájt vevői között oly formában, hogy a bevásárlás alkalmával minden egyes vevő ingyen egy
sorsjegyszámot kap és ezzel a számmal résztvesz a december 8-án tartandó sorsoláson.

1320-506

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.